

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a Kanada és az Európai Unió közötti, az utas-nyilvántartási adatállomány adatainak továbbításáról és feldolgozásáról szóló megállapodás megkötéséről és aláírásáról szóló tanácsi határozatokra irányuló javaslatokról

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 51/06)

I. Egyeztetés az európai adatvédelmi biztossal

1. 2013. július 19-én az Európai Bizottság elfogadta a Kanada és az Európai Unió közötti, az utas-nyilvántartási adatállomány adatainak továbbításáról és feldolgozásáról szóló megállapodás megkötéséről és aláírásáról szóló tanácsi határozatokra irányuló javaslatokat⁽¹⁾ (a továbbiakban: a javaslatok), amelyek tartalmazzák a Kanada és az Európai Unió közötti megállapodásjavaslat (a továbbiakban: a megállapodás) szövegét. A javaslatokat 2013. július 23-án elküldték az európai adatvédelmi biztosnak.

2. Az európai adatvédelmi biztos továbbá lehetőséget kapott arra, hogy észrevételeit még a javaslatok elfogadása előtt közölje a Bizottsággal. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt az előzetes konzultációt. Mivel azonban erre az egyeztetések lezárását követően került sor, az európai adatvédelmi biztos észrevételeit nem tudták figyelembe venni. Ez a vélemény az említett alkalommal tett észrevételeken alapul.

II. Általános észrevételek

3. Amint az korábban több ízben elhangzott⁽²⁾, az európai adatvédelmi biztos vitatja a PNR-rendszereknek, valamint az utas-nyilvántartási adatok harmadik országokba történő együttes továbbításának szükségességét és arányosságát. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az emberi jogok európai egyezményének előírásai szerint az említett mindkét feltételnek teljesülnie kell az alapvető jogok – többek között a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jog – mindenfajta korlátozása esetében.⁽³⁾ Az ítélkezési gyakorlat szerint azon túlmenően, hogy az ilyen korlátozás közigazgatási szerv

⁽¹⁾ COM(2013) 529 final.

⁽²⁾ Lásd az európai adatvédelmi biztos 2011. december 9-i véleményét az Amerikai Egyesült Államok és az Európai Unió közötti, az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) felhasználásáról és az Egyesült Államok Belbiztonsági Minisztériuma részére történő továbbításáról szóló megállapodás megkötésére vonatkozó tanácsi határozatra irányuló javaslatról, HL C 35., 2012.2.9., 16. o.; az európai adatvédelmi biztos 2011. július 15-i véleményét az Európai Unió és Ausztrália közötti, az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak feldolgozásáról és a légi fuvarozók által az Ausztrál Vámügyi és Határvédelmi Szolgáltatnak való továbbításáról szóló megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról, HL C 322., 2011.12.23., 1. o.; az európai adatvédelmi biztos 2011. március 25-i véleményét az utasnyilvántartási adatállománynak (PNR) a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében történő felhasználásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról; az európai adatvédelmi biztos 2010. október 19-i véleményét az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak harmadik országok részére történő továbbításával kapcsolatos általános megközelítésről; az európai adatvédelmi biztos 2007. december 20-i véleményét az utas-nyilvántartási adatok (PNR) bűnüldözési célú felhasználásáról szóló tanácsi kerethatározati javaslat tervezetéről, HL C 110., 2008.5.1., 1. o.; az európai adatvédelmi biztos 2005. június 15-i véleményét az Európai Közösség és a kanadai kormány közötti, az előzetes utasinformáció (API) és az utasnyilvántartási adatállomány (PNR) adatainak feldolgozásáról szóló megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról, HL C 218., 2005.9.6., 6. o. (valamennyi dokumentum elérhető a következő címen: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/bypass/Consultation/OpinionsC>). Lásd még a 29. cikk szerinti munkacsoport utas-nyilvántartási adatokról szóló véleményeit a következő oldalon: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/index_en.htm#data_transfers

⁽³⁾ Lásd az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkét, valamint 52. cikkének (1) bekezdését (HL C 83., 2010.3.30., 389. o.), illetve az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 8. cikkét (Ötödik Kiegészítő Jegyzőkönyv), Európa Tanács, 1950.11.4.

által indokolásának helytállóknak és elégségesnek kell lennie⁽¹⁾, bizonyítani kell azt is, hogy nem állnak rendelkezésre kevésbé beavatkozó jellegű módszerek.⁽²⁾ Az európai adatvédelmi biztos ez idáig nem talált a nem gyanús utasok adatai bűnüldözési célú, tömeges és rutinszerű feldolgozásának szükségességét és arányosságát meggyőzően bizonyító tényt.

4. Az európai adatvédelmi biztos mindazonáltal üdvözli a megállapodásban előírt adatvédelmi biztosítékokat, azonban sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az utas-nyilvántartási adatokról Kanadával kötött korábbi megállapodáshoz képest meghosszabbították az adatmegőrzési időszakot.

5. Ezen túlmenően az európai adatvédelmi biztos üdvözli a Bizottságnak a megállapodás természetéből fakadó korlátozások mellett a felügyelet és a jogorvoslat vonatkozásában tett erőfeszítéseit. Aggodalmát fejezi ki azonban a bírósági felülvizsgálat korlátozása, valamint amiatt, hogy adott esetben egy nem független belső hatóság biztosíthat közigazgatási jogorvoslatot. Az európai adatvédelmi biztos vitatja továbbá, hogy végrehajtási megállapodás útján megfelelő és tényleges jogok biztosíthatók az érintettek számára.

6. A megállapodás szabályozza az uniós és az Unióból járatokat üzemeltető más légi fuvarozók által továbbított utas-nyilvántartási adatoknak a „kanadai illetékes hatóság” általi felhasználását.⁽³⁾ Az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy tegyék kötelezővé annak megerősítését, hogy más kanadai hatóság – a megállapodást megkerülve – közvetlenül nem férhet hozzá vagy kérhet hozzáférést e légi fuvarozóktól az utas-nyilvántartási adatokhoz.

IV. Következtetések

47. A fent említettek szerint az európai adatvédelmi biztos vitatja a PNR-rendszereknek, valamint az utas-nyilvántartási adatok harmadik országokba történő együttes továbbításának szükségességét és arányosságát. Megkérdőjelezi a választott jogalapot is, és az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdésével és 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával együtt az EUMSZ 16. cikkét ajánlja a javaslatok jogalapjaként.

48. Ezen túlmenően az európai adatvédelmi biztos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Kanadán kívül tartózkodó uniós polgárok korlátozottan férnek hozzá a független közigazgatási jogorvoslathoz és a teljes körű bírósági jogorvoslathoz, valamint vitatja, hogy a végrehajtási megállapodás a megfelelő eszköz ezek biztosítására. Ezenfelül az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy tegyék kötelezővé annak megerősítését, hogy más kanadai hatóság – a megállapodást megkerülve – közvetlenül nem férhet hozzá vagy kérhet hozzáférést a megállapodás hatálya alá tartozó légi fuvarozóktól az utas-nyilvántartási adatokhoz.

49. A megállapodás egyedi rendelkezései tekintetében az európai adatvédelmi biztos üdvözli az ezekben foglalt adatvédelmi biztosítékokat. Ugyanakkor a megállapodásban teljesülnie kell az alábbiaknak:

- az érzékeny adatok feldolgozásának teljes körű kizárása,
- az adatok elemzést követő haladéktalan, és a beérkezésüktől számított legfeljebb 30 napon belül történő törlésének vagy anonimizálásának előírása, valamint a javasolt – az utas-nyilvántartási adatokról Kanadával kötött korábbi megállapodáshoz képest meghosszabbított – adatmegőrzési időszak csökkentése és indokolása,
- a feldolgozni kívánt PNR-adatkategóriák számának korlátozása,
- annak kifejezett megemlítése, hogy az általános felügyeletet független hatóság gyakorolja.

50. Ezen túlmenően az európai adatvédelmi biztos javasolja az alábbiaknak a megállapodásban vagy a kísérő dokumentumokban történő pontosítását:

- a megállapodás célját meghatározó fogalmak további szűkítése és egyértelműsítése,
- annak tisztázása, hogy a „jogszerű” megkülönböztetés milyen típusai lehetségesek,

⁽¹⁾ Lásd az Emberi Jogok Európai Bíróságának az S. és Marper kontra Egyesült Királyság ügyben hozott, 2008. december 4-i ítéletét.

⁽²⁾ Lásd az Európai Bíróság C-92/09. sz., Volker und Markus Schecke GbR kontra Land Hessen és C-93/09. sz., Hartmut Eifert kontra Land Hessen és Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung ügyekben hozott, 2010. november 9-i ítéletét.

⁽³⁾ Lásd a javaslatok indokolását és a megállapodás 3. cikkének (1) bekezdését.

- az adatok megsértésének az Európai Bizottsághoz és az adatvédelmi hatóságokhoz történő kötelező bejelentésére vonatkozó előírás,
- az átláthatóságra vonatkozó rendelkezések kiegészítése,
- a kizárólag automatikus adatfeldolgozáson alapuló döntések tilalmának kiterjesztése a megállapodáson alapuló valamennyi, az utasokat érintő döntésre,
- annak pontos meghatározása, hogy mely kanadai hatóságokhoz továbbíthatók PNR-adatok, követelményként előírva az előzetes bírósági engedélyt vagy közvetlen veszély fennállását, valamint kötelezővé téve megfelelő adatvédelmi biztosítékok befoglalását a más címzett országokkal vagy hatóságokkal kötött egyezményekben vagy megállapodásokba, illetve az e biztosítékokról szóló értesítés küldését az Európai Bizottságnak és az uniós adatvédelmi hatóságoknak,
- a megfelelő hatóságok megnevezése és a megállapodás nemteljesítésére vonatkozó, visszatartó erejű szankciók meghatározása,
- a Kanadán kívül tartózkodó személyek számára a kanadai jog értelmében bírósági felülvizsgálat kérése céljára rendelkezésre álló mechanizmusok pontos meghatározása,
- annak tisztázása, hogy akkor is érvényesíthető-e a bírósági felülvizsgálathoz való jog, ha a kapcsolódó határozatról vagy intézkedésről nem tájékoztatták az érintett személyt; különösen akkor, ha a megállapodásnak a hozzáférésre és a helyesbítésre/megjegyzéstételre vonatkozóktól eltérő rendelkezései sérülnek,
- a 14. cikk (2) bekezdésében szereplő „egyéb olyan jogorvoslat” pontos meghatározása, „amely révén” az egyén „kártérítésben részesülhet”,
- a megállapodás végrehajtásával kapcsolatos felülvizsgálat gyakoriságának és a felülvizsgálatok – a megállapodás szükségességének és arányosságának értékelését kötelezően magában foglaló – tartalmának pontos meghatározása, valamint az uniós adatvédelmi hatóságok kifejezett feltüntetése az uniós felülvizsgálati munkacsoport tagjai között.

Kelt Brüsszelben, 2013. szeptember 30-án.

Peter HUSTINX
európai adatvédelmi biztos
